

ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА РОБОТА

7 клас, І семестр

ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Загальна характеристика роботи

Підсумкова робота є комплексною й передбачає оцінювання за чотирма групами результатів стандарту.

Робота складається із чотирьох частин — А, В, С та D. Частина А містить **4 завдання**, частина В — **8 завдань**, частина С — **3 завдання** і частина D — **3 завдання**. Деякі завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору одного правильного варіанта, а на деякі — необхідно надавати письмову коротку або розгорнуту відповідь або відповідь у вигляді звукового повідомлення, записаного з використанням цифрового пристрою (наприклад, смартфона). Інструкції щодо виконання тих чи тих завдань подано на початку кожної частини.

На виконання всіх завдань відведено 90 хв. Розподіл часу між частинами роботи визначає вчитель / учителька

Різновиди завдань у роботі

Різновид	№ завдання	Оцінювання
Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1–3, 5–11	Кожне завдання оцінюється за принципом “все або нічого”: учень отримує вказану в таблиці “Бланк оцінювання за групами результатів” (далі – табл.) кількість балів за правильну відповідь (обрано правильний варіант серед наведених) у відповідній групі результатів або отримує 0
Завдання на введення одно- або кількареченнєвої відповіді (пояснення, обґрунтування тощо)	4, 12, 16-17	Кожне завдання оцінюється відповідно до схеми нарахування балів кожного завдання: учень / учениця отримує вказану в табл. кількість балів залежно від того, чи відповідь узгоджується з описом повної зарахованої відповіді, узгоджується з описом частково зарахованої відповіді, або ж надано неправильну, суперечливу відповідь, чи відповіді не надано
Завдання на вербальну репрезентацію (монолог, декламація, діалог, драматизація, імпровізація)	13–15	Кожне завдання оцінюється відповідно до схеми нарахування балів кожного завдання: учень / учениця отримує вказану в табл. кількість балів залежно від того, чи відповідь узгоджується з описом повної зарахованої відповіді, узгоджується з описом частково зарахованої відповіді, або ж надано неправильну, суперечливу відповідь, чи відповіді не надано
Завдання на прояв творчості / креативності (вірш, оповідання, вільне есе, малюнок, дизайн, музика)	18	Кожне завдання оцінюється відповідно до схеми нарахування балів кожного завдання: учень / учениця отримує вказану в табл. кількість балів залежно від того, чи відповідь узгоджується з описом повної зарахованої відповіді, узгоджується з описом частково зарахованої відповіді, або ж надано неправильну, суперечливу відповідь, чи

		відповіді не надано
--	--	---------------------

Інформацію про розподіл балів за відповіді згідно з групами результатів, максимально можливу кількість балів за кожне завдання, ключі відповідей, указівки про спосіб нарахування балів за відповідь учня / учениці наведено в “Бланку перевірки відповідей учня / учениці за групами результатів”. Цей бланк доцільно використати під час перевірки роботи кожного учня / кожної учениці. Для підбиття підсумків варто скористатися “Зведеним бланком результатів учня / учениці за групами результатів” (обидва бланки див. нижче).

Перевірка відповідей на закриті завдання

Перевірку відповідей, наданих учнями / ученицями **на закриті завдання**, тобто завдання, які передбачають вибір однієї правильної відповіді з-поміж чотирьох запропонованих, проводимо, орієнтуючись на колонку “Ключ або вказівка на спосіб перевірки” в “Бланку перевірки відповідей учня / учениці за групами результатів”.

Перевірка відповідей на відкриті та виконавчі завдання

Перевірку відповідей, наданих учнями / ученицями **на відкриті та виконавчі завдання**, проводимо відповідно до вимог, описаних нижче для кожного такого завдання, нараховуючи певну кількість “сірих” балів за виконання конкретного завдання залежно від якісних та/або кількісних характеристик відповіді.

Нижче до кожного завдання, яке передбачає надання відкритої чи виконавчої відповіді, наведено таку інформацію:

1. Указівка на номер завдання.
2. Скорочена версія завдання (для унаочнення).
3. Указівка на максимально можливий бал, який можна отримати, якщо повністю й правильно виконати завдання (**Максимально можливий бал**).
4. Узагальнений опис критеріїв, які беруться до уваги під час перевірки відповіді (**Критерії**).
5. Докладний опис того, чим має характеризуватися правильна відповідь на максимально можливий бал, а також орієнтовний приклад такої відповіді (**Опис правильної відповіді**).

6. Опис процедури нарахування балів за відповідь (**Нарахування балів**).

Після перевірки всіх відповідей учня / учениці набрані ним / нею “сирі” бали типово **переводять у шкалу 1–12** відповідно до Схем переведення результатів. Оскільки “сирі” бали в запропонованій роботі збігаються з балами в шкалі 1–12, Схеми переведення не потрібні. Набраний учнем / ученицею бал за виконання завдань роботи за кожною групою результатів і є його / її остаточним балом.

За виконання всіх завдань роботи учень / учениця максимально може набрати по 12 балів за кожною групою результатів відповідно.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів.

Бланк оцінювання за групами результатів

Частинат	Завдання	Максимальний бал				Макс. кількість балів за завдання	Можлива кількість балів за виконання завдання	Ключ або вказівка на спосіб перевірки	Спосіб перевірки	Бал учня/-иці				Загальна кількість балів
		ГР1	ГР2	ГР3	ГР4					ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	
A	1		1			1	0,1	В						
A	2		1					В						
A	3		1					Г						
A	4		2	1	1	4	0, 1, 2 0, 1 0, 1	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
B	5				1	1	0,1	Г						
B	6				1	1	0,1	В						
B	7				1	1	0,1	Г						
B	8				1	1	0,1	Г						

Частинат	Завдання	Максимальний бал				Макс. кількість балів за завдання	Можлива кількість балів за виконання завдання	Ключ або вказівка на спосіб перевірки	Спосіб перевірки	Бал учня/-иці				Загальна кількість балів
		ГР1	ГР2	ГР3	ГР4					ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	
В	9				1	1	0,1	В						
В	10				1	1	0,1	Г						
В	11				1	1	0,1	Б						
В	12			1	1	2	0,1 0,1	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
С	13	4	2		6	12	0,1, 2, 3, 4 0,1,2 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6.	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
С	14	10	4			14	0,1,2,3,4,5,6,7, 8,9,10 0,1,2,3,4	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
С	15	4	4		4	12	0,1,2,3,4 0,1,2,3,4 0,1,2,3,4	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
Д	16	2	2	4		8	0,1,2 0,1,2 0,1,2,3,4	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
Д	17		4	3		7	0,1,2,3,4 0,1,2,3	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					
Д	18	2	6	3	2	13	0,1,2 0,1,2,3,4,5,6	Див. схему	Нарахування балів за кожною групою здійснюється окремо					

Частинат	Завдання	Максимальний бал				Макс. кількість балів за завдання	Можлива кількість балів за виконання завдання	Ключ або вказівка на спосіб перевірки	Спосіб перевірки	Бал учня/-иці				Загальна кількість балів
		ГР1	ГР2	ГР3	ГР4					ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	
							0,1,2,3 0,1,2							
Разом		22	27	12	21	82								

Зведений бланк результатів учня / учениці за групами результатів

Група результатів	Завдання (за одне завдання учень / учениця може отримати бали за різні ГР)	Максимальний “сирий” бал	Отриманий учнем / ученицею “сирий” бал	Бал у шкалі 1 – 12	Примітки
ГР1	13, 14, 15, 16, 18	22			
ГР2	1, 2, 3, 4, 13, 14, 15, 16, 17, 18	27			
ГР3	4, 12, 16, 17, 18	12			
ГР4	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,	21			

	12, 13, 15, 18				
--	----------------	--	--	--	--

Розподіл “сирих” балів на шкалі 1 – 12 з урахуванням більшої щільності балів на краях шкали (1 – 3 бали та 10 – 12 балів).

Бал у шкалі 1-12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4
	Усна взаємодія (макс. 22 балів)	Робота з текстом (макс. 27 бали)	Письмова взаємодія (макс. 12 бали)	Дослідження мовлення (макс. 21 бали)
1	1	1	1	1
2	2-3	2-3	2	2-3
3	4-5	4-5	3	4-5
4	6-7	6-8	4	6-7
5	8-9	9-10	5	8-9
6	10-12	11-13	6	10-11

Бал у шкалі 1-12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4
	Усна взаємодія (макс. 22 балів)	Робота з текстом (макс. 27 бали)	Письмова взаємодія (макс. 12 бали)	Дослідження мовлення (макс. 21 бали)
7	13-14	14-17	7	12-13
8	15-16	18-20	8	14-15
9	17-18	21-22	9	16-17
10	19-20	23-25	10	18-19
11	21	26	11	20
12	22	27	12	21

Частина А

Завдання 4. Чому, на вашу думку, Іван Франко надає головному герою прізвище *Беркут*? Яке символічне значення воно має в контексті твору? (відповідь сформулюйте 2-4 реченнями)

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів

4 бали, з яких 2 — ГР2, 1 — ГР3, 1 — ГР4.

Критерії

Ураховуємо розуміння змісту тексту, аргументованість, обсяг і грамотність відповіді.

Опис правильної відповіді

- ГР2: У відповіді пояснено, чому Іван Франко надав герою прізвище «Беркут», і обґрунтовано його символічне значення у контексті твору (через характер / дії / місію Захара Беркута). Обґрунтовано символічне значення цього прізвища, що демонструє розуміння взаємозв'язку між темою твору та основною думкою.
- ГР3: Письмова відповідь належного обсягу (2-4 речення), граматично, лексично, орфографічно й пунктуаційно грамотна (помилки будь-якого типу менш як 5), містить чітке формулювання власних міркувань щодо поставлених запитань, є повною та зрозумілою.
- ГР4: Увагу звернуто на мовні особливості — значення слова «беркут», його асоціації, порівняння з образом птаха, або інші аспекти, що свідчать про дослідницький підхід.

Орієнтовна відповідь: *Я думаю, Іван Франко назвав героя «Беркутом», бо цей птах символізує силу, мудрість і здатність бачити далеко. Захар Беркут у творі — старійшина, який захищає свій народ і приймає важливі рішення. Його прізвище показує, що він — як беркут: вільний, сильний і справедливий. Це підкреслює головну ідею твору — боротьбу за свободу і єдність громади.*

Нарахування балів: схема

ГР2

Відповідь за ГР2 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів.

- 2 бали — чітко пояснено причину вибору прізвища та його символічне значення в контексті твору, що демонструє розуміння авторської ідеї та історичного контексту.
- 1 бал — указано лише один складник (або причину, або символічне значення) або вказано обидві, але обґрунтування є недостатнім чи плутаним.
- 0 балів — відповідь не повна, не чітка, не правдоподібна, або не вказано жодної причини / символу.

ГР3

Відповідь за ГР3 оцінюємо в 1 або 0 балів.

- 1 бал — письмова відповідь розгорнута, структурована, помилок менш як 5.
- 0 балів — письмова відповідь коротка (менш як 2 речення). АБО: розлога, але граматично невправна. АБО: містить більше ніж 5 помилок різних типів. АБО: відповіді немає.

ГР4

Відповідь за ГР4 оцінюємо в 1 або 0 балів.

- 1 бал — відповідь свідчить про вміння аналізувати мовні та/або мовленнєві одиниці.
- 0 балів — відповідь свідчить про недостатнє вміння аналізувати мовні та/або мовленнєві одиниці. АБО: відповіді немає.

Частина В

Завдання 12. Виберіть із запропонованих варіантів речення, у якому НЕ дотримано правил уживання безособових дієслів. Запишіть відредагований варіант у відповідне поле. Відредагуйте речення, у якому не дотримано правил вживання безособових дієслів.

- А 3
- Б 8
- В 12
- Г 14

...(14) Режисерами у стрічці більше **сказано** світу про Україну, ніж розкрито глибину не/зрівняного Франкового твору.

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів

балів - 2 бали, з яких 1 — ГР3, 1 — ГР4.

Критерії

Ураховуємо правильність ідентифікації помилки та коректність редагування, а також загальну грамотність.

Опис правильної відповіді

У відповіді учень / учениця редагує речення з порушенням правил уживання безособових дієслів, демонструючи знання норми: дія має відбуватися незалежно від діяча. Висловлювання чітке, оформлене письмово, допускається до трьох мовних помилок.

Орієнтовна відповідь: *Режисери у стрічці більше розказали світу про Україну, ніж розкрили глибину незрівнянного Франкового твору.*

Нарахування балів: схема

- ГР3: Учень / учениця коректно виправляє / редагує речення. Висловлювання чітке, оформлене письмово (допускається до 3 помилок)
- ГР4: Учень / учениця ідентифікує речення з порушенням правил уживання безособових дієслів і демонструє знання граматичної норми (дія має відбуватися незалежно від діяча).

Нарахування балів: рубрики

ГР3

Відповідь за ГР3 оцінюємо 1 або 0 балів.

- 1 бал — учень / учениця коректно редагує речення, виправляючи помилку з урахуванням засвоєних мовних норм. Допускається до трьох мовних помилок у виправленому реченні.
- 0 балів — редагування неправильне або неповне. АБО: відповідь містить більше ніж три мовні помилки. АБО: відповіді немає.

ГР4

Відповідь за ГР3 оцінюємо 1 або 0 балів.

- 1 бал — учень / учениця коректно редагує речення, виправляючи помилку з урахуванням засвоєних мовних норм. Допускається до трьох мовних помилок у виправленому реченні.
- 0 балів — редагування неправильне або неповне. АБО: відповідь містить більш як три мовні помилки. АБО: відповіді немає.

Частина С

Завдання 13. Об'єднайтеся в пару з однокласником або однокласницею. Уявіть, що ви перебуваєте в студії після прем'єри фільму «Захар Беркут». Запишіть на свій телефон усне інтерв'ю, у якому буде висвітлено реакцію на два глядацькі коментарі — одна позитивна, одна негативна (тексти 2-3). Блогер-критик має коротко окреслити контекст прем'єри, зачитати обидва коментарі, поставити доречні запитання представнику творчої групи та підбити підсумок розмови. Представник творчої групи має дати повні, аргументовані відповіді на запитання та прокоментувати обидві реакції з текстів 2-3. Дотримуйтеся норм літературної вимови та жанрової специфіки (*тривалість інтерв'ю до 3 хвилин*).

На відведених рядках можете зафіксувати потрібну вам для створення інтерв'ю інформацію (наприклад, у вигляді тезового сценарного плану)

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів

12 балів, з яких 4 — ГР1, 2 — ГР2, 6 — ГР4.

Критерії

Усна відповідь має всі формальні ознаки інтерв'ю: діалог між блогером-критиком і представником творчої групи, чітка структура «запитання — відповідь», реакція на позитивний і негативний коментарі (на вибір із текстів 2 та 3). Учасники логічно взаємодіють відповідно до ролей, демонструють розуміння змісту коментарів і контексту фільму.

Також ураховуємо **логічність** зв'язку з контекстом, завершеність повідомлення відповідно до **жанру** (інтерв'ю), **грамотність** усного мовлення та відповідне його інтонаційне оформлення.

Увага!

Пункти основних думок, зафіксовані учнем / ученицею у відведеному для нотаток місці, не перевіряємо й не оцінюємо (за групою результатів 3 “Письмова взаємодія”), однак беремо до уваги під час оцінювання записаного аудіоінтерв'ю за критерієм структурованості й змісту (як вторинне підтвердження висновку).

Опис правильної відповіді

ГР1:

Зі створеного учнями / ученицями аудіозапису очевидним є розуміння сутності жанру інтерв'ю (діалог між інтерв'юером та респондентом, чітка структура «запитання — відповідь», підготовлені запитання).

Блогер-критик: коротко окреслює контекст прем'єри, зачитує обидва коментарі, ставить щонайменше два доречні запитання, підбиває підсумок.

Представник творчої групи: дає повні, аргументовані відповіді, демонструє розуміння критики та позитиву, коментує обидві реакції.

ГР2:

Блогер-критик: коментарі зачитані / проаналізовані коректно, питання до представника ґрунтуються на обох реакціях (позитивній та негативній) з текстів 2 і 3.

Представник творчої групи: відповіді вичерпні (спростовано критику, підтверджено позитивну думку), без жодних перекирвань змісту текстів 2 й 3.

ГР4:

Блогер-критик і представник творчої групи: дотримуються норм літературної вимови, мовлення обох не містить значних і очевидних орфоепічних огріхів (дрібні ігноруємо, зважаючи на обмежений час виконання завдання).

Інтонація початку й кінця мовлення має бути відчутною. Логічні й фразові наголоси та паузи — виразними, темп — узгоджуватися з темпом співрозмовника. Тон — відповідати змісту.

Грамотність (лексична й граматична) має бути високою, однак дрібні огріхи ігноруємо, зважаючи на обмежений час виконання завдання.

Допускається до 5 помилок різних типів (орфоепічних, лексичних, граматичних).

Нарахування балів: схема

ГР1

Відповідь за ГР1 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 4 бали

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації

Критерій	Бал (критик)			Бал (представник)		
	2	1	0	2	1	0
Узгодженість із жанром (інтерв'ю)						
Структура і зв'язок з контекстом (вступне слово репортера, питання, відповіді й коментарі, які узгоджуються з контекстом, висновки від репортера)						

ГР2

Відповідь за ГР2 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 2 бали

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації

Критерій	Бал (критик)			Бал (представник)		
	2	1	0	2	1	0
Змістовність (відтворення ситуації, описаної в тексті без жодних перекручень і неточностей)						

ГР4

Відповідь за ГР4 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 6 балів

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації.

Критерій	Бал (критик)			Бал (представник)		
	2	1	0	2	1	0
Орфоепічна нормативність (можливі дрібні огріхи)						
Інтонаційна відповідність						
Лексична й граматична вправність (можливі дрібні огріхи)						

Завдання 14. Уявіть, що ви – активний глядач. Запишіть у голосовому форматі для платформи «КіноГолос» від особи коментатора з тексту 2 або 3 міркування про те, чи погоджуєтесь ви з думкою, висловленою в останньому абзаці тексту 1. У своєму повідомленні обґрунтуйте позицію, використовуючи щонайменше два аргументи з тексту 2/3 на підтвердження думки (*тривалість 1–2 хвилини*). Дотримуйтеся норм літературної вимови, логіки висловлювання та жанрової специфіки.

На відведених рядках можете зафіксувати потрібну вам для створення повідомлення інформацію (наприклад, у вигляді тезового плану).

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів

14 балів, з яких 10 — ГР1, 4 — ГР2.

Критерії

Ураховуємо **якість аргументування оцінки** щодо твердження (останній абзац тексту 1), наявність **ДВОХ аргументів**, **логічність зв'язку** з попереднім контекстом (текст 2 або 3), **завершеність** повідомлення відповідно до жанру (медіакоментар), **грамотність** усного мовлення та відповідне його **інтонаційне оформлення**.

Увага!

Пункти основних думок, зафіксовані учнем / ученицею в зошиті у відведеному місці (**сценарний план**), не перевіряємо й не оцінюємо (за групою результатів 3 “Письмова взаємодія”), однак беремо до уваги під час оцінювання записаного аудіоповідомлення за критерієм структурованості й змісту (як вторинне підтвердження висновку).

Опис правильної відповіді

Зі створеного учнем / ученицею аудіозапису очевидним є розуміння жанрової специфіки голосового коментаря для платформи «КіноГолос».

Аудіоформат: повідомлення записано у форматі голосового звернення, орієнтованого на широку аудиторію глядачів.

Рольова відповідність: учень / учениця говорить від імені коментатора з тексту 2 або 3, зберігаючи стиль і тон, притаманний обраному джерелу.

Цілеспрямованість: у повідомленні є чітка відповідь на запитання «Чи погоджуєтесь ви з думкою, висловленою в останньому абзаці тексту 1?» — явно або опосередковано (Так / Ні / Важко сказати).

Аргументація: наведено щонайменше два логічні, несуперечливі аргументи з тексту 2 або 3, які підтверджують обрану позицію.

Структура: повідомлення має вступ, у якому слухачів вводять у тему (наприклад: «Привіт, це “КіноГолос”!»), «Я — глядач, який щойно переглянув фільм...»), основну частину з аргументацією та завершення, яке демонструє усвідомлення комунікації з аудиторією (наприклад: «Дякую, що слухали!», «До зустрічі на “КіноГолосі”!»).

Нарахування балів: рубрика

ГР1

Відповідь за ГР1 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 10 балів

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації.

Критерій	Бал		
	2	1	0
Узгодженість із жанром (медіакоментар)			
Структура подкасту і зв'язок з контекстом (ураховуємо за потреби сценарний план)			
Орфоепічна нормативність (можливі дрібні огріхи)			
Інтонаційна відповідність			
Лексична й граматична вправність (можливі дрібні огріхи)			

ГР2

Відповідь за ГР2 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 4 бали

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації.

Критерій	Бал		
	2	1	0
Змістовність (зв'язок із текстами)			
Аргументованість (ДВА аргументи)			

Завдання 15. Уявіть, що Максим Беркут — воїн, який боронить Україну сьогодні, як колись тухольці боронили свою землю, і зміг на короткий час вийти на зв'язок з поля бою. Від його імені запишіть відеозвернення, у якому герой говорить про свою сутність, свободу і боротьбу. Використайте слоган з тексту 3, проведіть паралель між боротьбою тухольців і сучасною боротьбою українців (*тривалість 1,5-2 хвилини*). Дотримуйтеся норм літературної мови, логіки висловлювання і жанрової специфіки публічного звернення. Відповідь містить до 3 помилок різного типу.

На відведених рядках можете зафіксувати потрібну вам для створення звукового повідомлення інформацію (наприклад, у вигляді нотаток).

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів - 12 балів, з яких 4 — ГР1, 4 — ГР2, 4 — ГР4.

Критерії

Нарахування балів: схема

ГР1

Зі створеного учнем / ученицею відеозапису очевидним є розуміння сутності жанру публічного звернення (монологічне висловлювання, звертання до конкретної / широкої аудиторії, чітка мета: мотивація, заклик).

Учень / учениця чітко витримує роль сучасного воїна, який виходить на зв'язок з обмеженим часом, що вимагає лаконічності та високої концентрації меседжів.

Слоган ("У свободі моя сутність") інтегрований у повідомлення органічно й доречно.

ГР2

Сутність героя Максима Беркута (його моральні якості, цінності) розкрита коректно, з опорою на ключові моменти твору.

Паралель між тухольцями (що борються за свою землю і громаду) та сучасними українцями (що боронять незалежність) проведена чітко, аргументи ґрунтуються на загальнолюдських цінностях, піднятих у повісті І. Франка.

Відповідь є вичерпною, без перекирчувань ідейного змісту твору.

ГР 4

Мовлення учня / учениці має бути грамотним (лексична, граматична, орфоепічна норми). Дрібні орфоепічні, лексичні та граматичні огріхи ігноруємо, зважаючи на обмежений час і стрес мовлення в умовах імпровізації.

Інтонація має бути відчутною та відповідати змісту (мотиваційний, патріотичний, вольовий тон).

Лексика має бути різноманітною та стилістично виразною.

Допускається до 4 помилок різних типів (орфоепічних, лексичних, граматичних).

Нарахування балів: рубрики

ГР 1

Відповідь за ГР 1 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 6 балів

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації.

Критерій	Бал		
	2	1	0
Узгодженість із жанром (відеозвернення)			
Доречність інтеграції слогана ((органічне вплетення слогана з тексту 3 у звернення))			

ГР 2

Відповідь за ГР1 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 6 балів

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації.

Критерій	Бал		
	2	1	0
Розкриття сутності героя			
Проведення та аргументація паралелі			

ГР 4

Відповідь за ГР4 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 4 бали.

- 2 бали — повністю правильно / якісно / нормативно.
- 1 бал — є незначні недоліки / вади / огріхи / невідповідності.
- 0 балів — є істотні вади / огріхи. **АБО:** немає відповіді. **АБО:** недостатньо інформації.

Критерій	Бал		
	2	1	0
Лексико-граматична вправність			
Орфоепічна нормативність			

Частина D

Завдання 16. Уявіть, що ви – комунікатор, якого громада запросила допомогти в спілкуванні з Тугаром Вовком. Ваше завдання: виявити один момент, де між сторонами виникає непорозуміння (оригінальна репліка, яка викликала напругу), пояснити, чому це створює конфлікт і переформулювати репліки так, щоб зменшити напругу (запропонуйте альтернативну репліку, яка могла б покращити діалог). Результати вашої роботи подайте у вигляді “Порадника тухольського комунікатора”, керуючись схемою.

1. Що сказав Тугар Вовк.
2. Чому це створило конфлікт.
3. Альтернативна репліка, яка звучить спокійніше.

Відповідь містить до 3 орфографічних, лексичних та пунктуаційних помилок.

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів - 8 балів, з яких 2 — ГР1, 2— ГР2, 4— ГР3.

Опис правильної відповіді

У відповіді описано один епізод непорозуміння між Тугаром Вовком і громадою, у ній наведено оригінальні репліки, що спричинили напругу, пояснено причини конфлікту, запропоновано альтернативні формулювання, які могли б зменшити напруження. Висловлювання логічно структуроване, стилістично узгоджене, демонструє творчу індивідуальність і дотримання норм літературної мови. Допускається наявність до трьох орфографічних, лексичних або пунктуаційних помилок.

Критерії

Ураховуємо здатність продемонструвати чітку й зрозумілу **позицію щодо причини конфлікту**, що виник між Тугаром Вовком і громадою, а також **проаналізувати** сутність оригінальної репліки, яка спричинила напругу. Оцінюється здатність **аргументувати** висновок щодо причин непорозуміння та запропонувати **ефективну альтернативну репліку**, яка несуперечливо доводить можливість вирішення конфлікту конструктивним шляхом.

Обов’язково враховуємо, що учень / учениця **користується схемою** (“Порадник тухольського комунікатора”), що свідчить про **вправну структурованість** письмової відповіді та використання плану як способу оптимізації викладу думок. Грамотність викладу повинна відповідати нормам літературної мови, а стилістична узгодженість — жанру порадики.

Опис правильної відповіді

У відповіді учень / учениця має засвідчити спроможність аналізувати усну комунікацію (репліки, тон, маніпуляції) та оцінювати їх роль у створенні конфліктної атмосфери. Для демонстрації аналізу учень / учениця має навести оригінальну репліку (або ідентичну за змістом) і надати зрозумілу відповідь, суголосну з позицією «Репліка провокує непорозуміння і конфлікт» (наприклад, через зверхність, погрози, приниження).

Для оцінювання аргументації учень / учениця має описати причину конфлікту, а також запропонувати альтернативну, конструктивну репліку, що нейтралізує напругу. Учень / учениця може використовувати знання контексту твору, посиляючись на характер чи стосунки персонажів.

Відповідь має бути чітко структурована за пунктами 1, 2, 3 і містити не більше ніж три орфографічні, лексичні або пунктуаційні помилки.

Нарахування балів: схема

ГР 1

Відповідь за ГР 1 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів.

- 2 бали — **наведено** чітку репліку **ТА** коректно **прокоментовано** причину конфлікту.
- 1 бал — наведено репліку, але коментар **поверховий** АБО **наведено коректний коментар, але репліка поверхова/відсутня**.
- 0 балів — репліка / коментар відсутня / відсутній або некоректні. **АБО:** немає відповіді.

Критерій	Бал		
	2	1	0
Коментування причини виникнення конфлікту			

ГР 2

Відповідь за ГР 2 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів.

- 2 бали — **обґрунтовано** висновок **ТА** запропоновано **ефективну** альтернативну репліку.
- 1 бал — висновок зроблено, але альтернативна репліка **слабка** або не повністю знімає напругу.
- 0 балів — висновок / альтернативна репліка відсутній / відсутня або некоректний / некоректна.

ГР 3

Відповідь за ГР 3 оцінюємо у 2, 1 або 0 балів за кожним критерієм. Усього 4 бали.

Структура та оформлення:

- 2 бали — **чітко** дотримано структури "Порадника" (3 пункти), виклад **логічно** послідовний.
- 1 бал — дотримано структури, але є **незначні** порушення логіки викладу.
- 0 балів — структуру / план порушено або не використано. **АБО:** немає відповіді.

Грамотність та стилістична узгодженість

- 2 бали — допущено **не більше ніж 1-2** орфографічні / пунктуаційні / лексичні помилки.
- 1 бал — допущено **3-5** помилок різних типів, АБО мова є стилістично **бідною / невиразною**.
- 0 балів — допущено **більш як 5** помилок. **АБО:** немає відповіді

Орієнтовний приклад відповіді до завдання

1. Що сказав Тугар Вовк (Оригінал)

"Я прийшов як господар, а не як жебрак. Не вам, смердам, мене вчити!" (Або цитата з тексту, що містить зверхність)

2. Чому це створило конфлікт

Це створює конфлікт, оскільки Тугар Вовк використовує маніпулятивну лексику ("смердам"), принижує соціальний статус громади та демонструє зверхність.

3. Альтернативна репліка

"Я поважаю вашу традицію. Для плідної розмови мені важливо зрозуміти, які спільні рішення ми можемо прийняти задля безпеки Тухольщини." (Репліка, що акцентує на спільній меті).

Завдання 17. Уявіть, що ви — радник тухольської громади, який має оцінити поведінку Тугара Вовка в сцені з ради. Ваше завдання: скласти поведінковий профіль персонажа, визначивши 2 дії, які свідчать про його ставлення до громади; приклад з тексту або фільму, що підтверджує кожну дію; емоційний ефект і причину (як це впливає на атмосферу спілкування). Результати внесіть у таблицю.

Дії персонажа / Приклад з тексту	Емоційний ефект / Причина

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів - 7 балів, з яких 4 — ГР2, 3— ГР3.

Критерії

Ураховуємо здатність поєднувати інформацію з різних джерел (текст, фільм) та будувати поведінковий профіль, що передбачає опис щонайменше ДВОХ дій / прикладів з твору або відеофрагменту персонажа, які свідчать про його ставлення до громади, та їхнє підтвердження прикладом. Оцінюється здатність характеризувати обидві причини виникнення емоційного стану (ефекту) / причини в персонажів та впливу цієї поведінки на атмосферу спілкування.

Обов'язково враховуємо, що учень / учениця використовує таблицю як спосіб оптимізації викладу думок, забезпечуючи повне заповнення всіх необхідних полів. Письмове мовлення має бути грамотним і відповідати нормам літературної мови.

Увага! Поведінковий профіль вважається повним, якщо всі необхідні колонки таблиці заповнені для обох визначених дій.

Опис правильної відповіді

У відповіді учень / учениця має засвідчити спроможність сприймати та аналізувати поведінку персонажа, аргументуючи свої висновки: визначено **дві** чіткі, релевантні дії Тугара Вовка, що свідчать про його зверхнє, маніпулятивне або вороже ставлення до громади (наприклад, ігнорування, погрози, знецінення).

Кожна з двох дій підтверджена конкретним і несуперечливим прикладом (цитатою або описом епізоду з фільму / тексту).

Для кожної дії коректно визначено та пояснено, як ця дія вплинула на атмосферу (гнів, страх, обурення) та чому (причина).

Відповідь оформлена у вигляді таблиці, як вимагає завдання; усі колонки для обох дій заповнені, і виклад є логічно узгодженим.

Допускається наявність не більше ніж три орфографічні, лексичні або пунктуаційні помилки.

Нарахування балів: схема

ГР2

Відповідь за ГР2 оцінюємо у 4, 3, 2, 1 або 0 балів.

- 4 бали — **повністю коректний та аргументований профіль**. Надано та проаналізовано **дві дії**. Обидві дії **чітко підтверджені** прикладами з тексту / фільму та **грунтовно** охарактеризовані щодо емоційного ефекту / причини. Учень демонструє **глибоке розуміння** характеру персонажа та його впливу на комунікацію.
- 3 бали — надано та проаналізовано **дві дії**. **Обидві** дії підтверджені прикладами, проте **аналіз емоційного ефекту** або причини для **однієї з дій** є **поверховим** або **занадто узагальненим**.
- 2 бали — **частково коректний профіль**. Надано та проаналізовано **дві дії**, але **лише одна з них чітко підтверджена** прикладом та проаналізована. **АБО: Обидві дії визначені**, але аргументація (приклади та аналіз) є **занадто загальною** та не містить конкретики.
- 1 бал — надано **лише ОДНУ дію**. Ця дія підтверджена прикладом і проаналізована. **АБО: Надано дві дії**, але без підтвердження прикладами та аналізу. Учень демонструє **загальне розуміння** поведінки персонажа.
- 0 балів — дії не визначені, або визначені **некоректно** (не відповідають персонажу чи сцені). **АБО: Відповідь відсутня**.

ГР3

Відповідь за ГР3 оцінюємо у 3, 2, 1 або 0 балів.

- 3 бали — висловлення **грамотно оформлено** (допущено **не більше ніж 1** орфографічна, граматична чи пунктуаційна помилка) та **логічно структуровано** з використанням таблиці як **оптимізаційного способу**. Формулювання **точні та виразні**.
- 2 бали — використано таблицю, але вона **не повністю заповнена** (наприклад, пропущено пояснення емоційного ефекту для однієї дії), **АБО** допущено **2-3** мовні помилки різних типів.
- 1 бал — використано таблицю, але вона **заповнена менш ніж наполовину** (наприклад, визначено лише одну дію), **АБО** допущено **4-5** мовних помилок різних типів. **АБО** таблицю не використано, але текст зрозумілий.
- 0 балів — відповідь **нечітка, неправдоподібна**, таблиця **відсутня** **АБО** допущено **більше ніж 5** мовних помилок, що ускладнюють розуміння.

Завдання 18. Уявіть, що в горах Тухлі є камінь пам'яті, який зберігає голоси тих, хто боронив свою землю. На основі уривків з твору або фільму створіть послання, яке могло би бути викарбуване на цьому камені. У ньому передайте дух тухольської громади, використайте посилання на слова Захара Беркута або ситуацію з Тугаром Вовком, зверніться до майбутніх поколінь. Обсяг 4–6 речень. Дотримуйтеся норм літературної мови, логіки висловлювання і жанрової специфіки.

УКАЗІВКИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів

13 балів, з яких 2 — ГР1, 6 — ГР2, 3 — ГР3, 2 — ГР4.

Критерії

Ураховується здатність учня / учениці адаптувати форму і зміст відповідно до мети та спрямованості на конкретного адресата (майбутні покоління), що відображається у формі урочистого, стислого звернення. Оцінюється здатність творчо інтегрувати ключові ідеї твору І. Франка «Захар Беркут», щоб передати дух тухольської громади та зберегти стильові ознаки оригіналу, що є основою для створення власного тексту.

Обов'язково враховується наявність посилань на слова Захара Беркута або ситуацію з Тугаром Вовком як елементів інтеграції змісту твору. Оцінюється, як учень / учениця добирає виразні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність і забезпечуючи стилістичну виразність тексту. Також перевіряється здатність складати та оформлювати власний текст у формі послання відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм.

Увага! Текст має бути лаконічним (обсяг 4–6 речень) та відповідати жанровій специфіці пам'ятного напису.

Опис правильної відповіді

Письмова відповідь передає дух тухольської громади, спирається на ключові ідеї твору І. Франка «Захар Беркут» або його екранізацію. Текст містить звернення до майбутніх поколінь, посилання на слова Захара Беркута або ситуацію з Тугаром Вовком. Висловлювання лаконічне, стилістично виразне, відповідає жанровій специфіці пам'ятного напису та нормам літературної мови. Допускається наявність до трьох орфографічних, граматичних або пунктуаційних помилок.

Нарахування балів: схема

Кожен із семи критеріїв оцінюється за шкалою **2, 1 або 0 балів**.

ГР1

- 2 бали — чітко витримана **урочиста форма** та **позиція** громади.
- 1 бал — форма урочиста, але **позиція** громади **нечітка** або недостатньо виразна
- 0 балів — форма / позиція не відповідає жанру напису АБО: Відповідь відсутня.

ГР2

- 6 балів — **глибоко й автентично** передано дух і цінності тухольської громади. Використано **чітке посилання** на **Захара Беркута ТА** на ситуацію з **Тугаром Вовком** (або одне, але дуже вагоме та змістовне). Текст демонструє **відмінну** творчу інтеграцію ідей твору в новий контекст.
- 5 балів — **глибоко й автентично** передано дух громади. Є **чітке посилання** на **Захара Беркута АБО** на ситуацію з **Тугаром Вовком**. Творча інтеграція **виразна**. (Вимоги виконані, але не вистачає одного з двох бажаних посилань).
- 4 бали — цінності громади передані, але **поверхово**. Є **чітке посилання** на **Захара Беркута** чи **Вовка**. Творча інтеграція ідей твору в новий контекст **формальна**, але присутня. (Виконано 2 з 3 основних вимог).
- 3 бали — цінності передані, але **поверхово**. Відсутнє **чітке посилання** на Захара Беркута чи Тугара Вовка. Творча інтеграція **формальна**, проте основні ідеї твору відображені. **АБО**: Є посилання на Захара Беркута чи Тугара Вовка, але дух громади передано **слабко**.
- 2 бали — цінності передані **слабко** та узагальнено. Відсутні посилання на конкретних персонажів / ситуації. Відповідь є **загальним викладом** ідей без помітної інтеграції чи творчості.
- 1 бал — наявні лише **уривчасті або дуже загальні** згадки про ключові ідеї твору. **АБО**: ідеї використані, але **спотворені** чи не відповідають контексту твору.
- 0 балів — ідеї твору не використані або перекинуті критично. **АБО**: Відповідь відсутня.

ГР3

- 3 бали — текст **повністю адаптований** до жанру урочистого послання (лаконічний, звернення). **Чітко дотримано** обсягу (4–6 речень), виклад логічний. Допущено **не більше ніж 1-2** орфографічні, граматичні чи пунктуаційні помилки.
- 2 бали — жанрова специфіка послання **переважно витримана**, але може бути **незначне порушення** лаконічності, **АБО** обсяг **незначно порушено** (3 чи 7 речень). Допущено **3-4** мовні помилки різних типів.
- 1 бал — текст **слабко адаптований** до жанру напису. Обсяг порушено (наприклад, 8 речень). **АБО** порушення грамотності **суттєві** (допущено **5-6** мовних помилок), що ускладнює сприйняття.
- 0 балів — текст **не відповідає жанру** (це звичайний абзац, а не послання). **АБО** обсяг порушено критично. **АБО** допущено **більш як 6** мовних помилок, що робить текст неграмотним.

ГР4

- 2 бали — використано **виражальні засоби** (епітети, метафори), текст стилістично виразний.
- 1 бал — текст стилістично **нейтральний**, виражальні засоби **відсутні** або використані недоречно.
- 0 балів — мова бідна, текст невиразний. **АБО** відповідь відсутня.

Орієнтовна письмова відповідь учня.

Варіант 1.

Тут лежить не просто камінь, а наша незламна воля, викарбувана кров'ю та непохитною вірою в правду. Пам'ятайте: найбільша сила — у нашій громаді, бо, як заповідав Захар Беркут, «Громада — то тисячі рук, що борються за спільну волю». Зрада, що отрутою Тугара Вовка проникає в серця, завжди буде приречена на поразку перед єдністю. Бережіть свою свободу, нащадки, і нехай ваша правда стоїть вічно!

Варіант 2.

Спинися, подорожній, і почуй голос вільної Тухлі! Тут лежить не просто камінь, а наша незламна воля, викувана у вогні спільної боротьби. Ми відкинули зверхність і зраду Тугара Вовка, бо знали: «Хто визволиться сам, той буде й вільний». Пам'ятайте, нащадки: тільки в єдності та праведності наша сила. Нехай же цей камінь стоїть вічним свідком вашої свободи і нашої вірності!